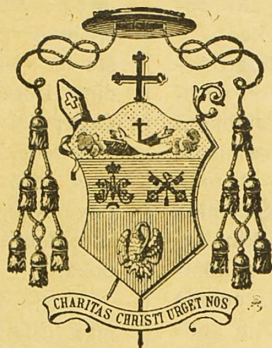

DIJEČEZANSKI LIST

za Šibensku
i za jugoslavenski dio

Biskupiju
Zadarske Nadbiskupije

Izlazi u Šibeniku jednom na mjesec

Cijena za godinu Dinara 50.—

God. 1926

Broj 3 - 4.

NAREDBE I OGLASI ORDINARIJATA.

Br. 920. i 1038 A.A.

Sedamstogodišnjica smrti sv. Frane Asiškog.

Na 19. decembra 1925. Nj. U. Kard. Bazilij Pompili, opći vikar u Rimu Nj. S. Pape Pija XI., upravo je svim biskupima pismo o što svečanijoj proslavi sedmestogodišnjice smrti Serafinskog Oca, Sv. Frane Asiškog.

Već prije, naime 18. oktobra 1925., potpisani, ujedno s drugim biskupima u našoj državi, poslao je svećenstvu i vjernicim pastirski list. Među ostalim preporukama u istom stoji i ovo: „Napose pak obraćamo pažnju na Treći Red Sv. Frane, povodom 700. godišnjice smrti serafinskog oca, koja će se proslaviti god. 1926. Treći se je Red širio u svim zemljama, a trećoreci su uvijek služili svakomu za uzor svojim savršenim životom te su, među prvim stajali u obrani Kristove vjere, kako svjedoči papa Lav XIII. u enciklici „Auspicato“ 17. IX. 1882. U svako se doba i u svakom staležu ponosi Treći Red velikim brojem zaslužnih članova i mnogim blaženicim i svecim. Dosta je napomenuti Sv. Ljudevita IX., kralja francuskog, Sv. Margaretu Kortonsku, Sv. Ivana Vianney-a, Kristofora Kolomba, sadanjug Papu Pija XI., blagopokojne Pape Pija IX., Lava XIII., Pija X. i Benedikta XV. Ovo je najbolji odgovor onima, koji tvrde, da je Treći Red samo za starice i neuku čeljad.

Treći je Red za svakoga kršćanina, jer je svim kršćanima, rečeno: „Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski (Mat. V. 48).“ Doista franjevački Treći Red vodi k savršenosti (Kodeks Kan. 702. §. 1) jer „Pravilo Trećeg Reda“ olakšava vršenje božjih i crkvenih zapovijedi, a i staleških dužnosti“. S ovog razloga Sv. oci pape neizmjereno cijene Treći

Red te ga, svakom prilikom, preporučuju vjernicima. Ovo isto čine i biskupi svih katoličkih naroda, kojima se i mi pridružujemo. Znamo naime, da kod nas ima osamdeset tisuća članova ove impozantne franjine vojske pa stoga, prigodom sedamstogodišnjice smrti serafinskog Oca, ovim zajedničkim pastirskim pismom potičemo sve vas, svećenike i svjetovnjake, da visoko cijenite Treći Red. Ako još niste članovi istog da se upišete. Treći Red uzgaja crkvi i apostolskoj stolici pokornu djecu. U sadašnjoj pak općoj krizi nestašice svećenstva roditelji, kao članovi Trećeg Reda, pripravljat će svoju djecu za svećenički stalež, molitvom i dobrim primjerom, poput Ane, majke Samuela ili kao roditelji Sv. Terezije Malog Isusa. U karitativnoj akciji pak, koje toliko potrebujemo u naše doba, članovi Trećeg Reda, prožeti ljubavlju prama Bogu i iskrenjemu otrt će bezbroj suza i potpomagat će katoličku akciju na svakom koraku u svakoj župi. Kad bi se, u našim stranama, posvećivalo više pažnje Trećem Redu Sv. Frane, tad bi i on donosao obilnijih plodova i bio bi dušobrižnicim najači oslon za uspješan rad u župama. Stoga preporučujemo svim svećenicim, a napose dušobrižnicim, da Trećem Redu i njegovim kongregacijama posvete što veće brige. (List biskupije 1925. str. 78. - 79).“

Iz ovih preporuka jasno se razabire, kako naš episkopat cijeni, da je najbolji način proslave ove stogodišnjice ako se oživi i proširi Treći Red u našim krajevima. Ovim se ne isključuju posebne izvanredne svečanosti, koje će se obaviti, tekom ove stogodišnjice, dapače one su nužne, da se, što većma, oživi bogoljubnost prama serafinskom Ocu. Nego, svečanosti su prolazne, dok utemeljenje ili oživljenje Trećeg Reda nosi trajnih plodova za spasenje duša. U Rimu, pa i u mnogim drugim gradovima, podignut će se, kao vjekovna uspomena franjevačke stoljetnice, spomenike na čast serafinskog Oca. Rimski spomenik podignut

će se kod onog Laterana koji je, po vidjenju S. O. Pape Inocencija III, sv. Frane svojim ramenima podupro, da se ne sruši. Naravno, mi, kako smo siromašni, ne možemo sličnih spomenika zamisliti, ali, će za nas biti najbolji i najkorisniji spomenik ako poslušamo poruku našeg episkopata o Trećem Redu.

Dneva 16. ožujka t. g. potpisani je održao posebnu sjednicu o proslavi sedamstogodišnjice smrti Sv. Frane u Šibeniku. Sporazumno s predstavnikom stolnog kaptola, gradskim župnicim i starešinama mjesnih samostana ustanovio se je način, u glavnim potezima, kako da se proslavi ovaj rijetki god u Šibeniku. Nek pošt. dušobrižnici i predstojnici franjevačkih samostana u šibenskoj biskupiji i apostolskoj administraciji slijede ovaj primjer te, na vrijeme, odrede kako će se proslaviti ova rijetka stoljetnica u dotičnim župam. Ponovno se ističe, da treba osobitu pažnju svratiti na ustanovljenje ili ožvjljenje Trećeg Reda.

Kad je Sv. O. Papa, slavne uspomene, Lav XIII., dneva 17. IX. 1882. objelodanio encikliku „Auspicato“, prigodom sedamstogodišnjice rođenja Sv. Frane, katolički svijet započne gojiti veće štovanje prama ovom velikom svecu kao što i prama uvelike zaslužnom franjevačkom redu, te osjeti neku vruću želju, da slijedi načela serafinskog Oca, koji je, bez sumnje, živa slika našeg Spasitelja Isusa Krista. Kad je pak isti papa, konstitucijom „Misericors Dei Filius“, 30. maja 1883. ublažio prvobitnu „Regulu“ Trećeg Reda Sv. Frane, ostaviv je u bitnosti nepromjenjenom, te je prilagodio našim vremenima, veliko je mnoštvo vjernika prigrlilo Treći Red. Tada oživiše novim životom Kongregacije trećoredaca i trećoredkinja, koje su već postojale, a u mnogim mjestima osnovane su nove tako, da je izgledalo kao da se svijet povratio u ono vrijeme kad je nastao franjevački Treći Red (god. 1221.)

Što se je dogodilo, prigodom sedamstogodišnjice rođenja Sv. Frane (god. 1882.) nadati se je u Boga da će se, u još većem opsegu, ponoviti i sada, prigodom sedamstogodišnjice smrti serafinskog Oca, te da ćemo se obveseliti onim plodovima, koji su se pokazali u doba kad je bio ustanovljen Treći Red.

Čuveni historičar franjevac Luka Wadding u svojim „Annalia“ (god. 1221. br. XII. i slijed.) pripovjeda o izvanrednim plodovima, koje je donio ovaj Red čim se pojavio u svijetu. Kad je Sv. Frane — piše Wadding —, nakon redovničkog kaptola na Duhove 1221. obilazeći mjesta u okolini grada Asizi, poticao i primjerom i riječima vjernike na pokoru, postigao je takav uspjeh da su mnogi, navlastito u Cannara, koji su ženitbenim vezom bili sdručeni, sporazumno ostavljali i obiteljski život i imetak te su ulazili u prvi ili u drugi franjevački red i postajali redovnici (franjevci) i redovnice (klarise). Sv. Frane vidiv ovu pojavu ne dozveli da se, radi redovničkog života, rastave oni, koje je sakrament sv. ženitbe za uvijek sdručio već ih je upućivao, da ne ostave svoj dom, obećav im, da će im doskora pokazati kako će i u svijetu moći živiti savršeno kao redovnici i redovnice. Svetac je obećao u mnogim mjestima u Toskani, da će sastaviti „Regulu“. Dapače u Poggibonzi

predade trgovcu Lukeziju, koji se je s grešnog puta obratio a kašnje bio je i proglašen blaženim, kao znak pokore, odijelo sive boje i franjevački pojas. Isto odijelo je primila i njegova žena Buonadona. Ovaj je č.n svetac popratio sa nekoliko opomena o svetom življenju, uz obećanje, da će izdati napisanu „Regulu“, što je, malo kašnje, i učinio, a pomagao ga je kardinal Hugolin, koji god. 1227. postade papom imenom Grgur IX. „Regulu“ Sv. Frane, uz neke dodatke i promjene, potvrdio je godine 1289. papa iz franjevačkog reda Nikola IV. a ova ostade u kreposti sve do Lava XIII., koji je, kako je već istaknuto, prilagodio istu, dneva 30. maja 1883., prama duhu današnjeg doba.

Nije samo u Umbriji i Toskani veliki broj vjernika prigrlilo Treći Red Sv. Frane već i po cijeloj Italiji, Francuskoj i Njemačkoj pa i u drugim zemljama. Treći Red ujedno s prvim i drugim mnogi su u velike cijenili te u nj ugjoše mnogi odličnici i dostojanstvenici. Lav XIII. u već naznačenoj enciklici „Auspicato“ svjedoči, kako su trećoreci bili na primjer svojim savršenim kršćanskim životom te su, u obrani Kristove vjere, stajali, uvijek, u prvim redovima, protiv krivovjeraca Albigeza i protiv pristaša izopćenog cara Fridrika II. Papa Grgur IX. koji je vodio tešku borbu s Fridrikom II. nazivlje trećorece Kristovom vojskom i novim Makabejcima.

Pastirski list našeg episkopata, dneva 18. listopada 1925. naglašuje takogjer ovu nespornu činjenicu i potvrguje sve zasluge, koje je stekao Treći Red za prošlost u borbi za prava crkve kao hrabra „Kristova vojska“ i kao „novi Makabejci“ te ističe nadu koju polaže katolička crkva u ovo pobožno udruženje za budućnost.

Svakom vjerniku je pristupačan Treći Red. „Regula“ naime ovog reda ne obvezuje pod prijatnom grijeha. Njena jakost je duh evangjelja, koji se osniva na pokori. „Ako ne budete činili pokoru svi ćete propasti (Luk. XIII. 31.)“. S druge strane dava shodnih uputa, otklanja poteškoće, olakšava vršenje Božjih i crkvenih zapovijedi, a i staleških dužnosti te vodi k savršenstvu i svetosti, koja ne sastoji nego u ispunjavanju volje Božje, a dosljedno u trajnom i tačnom vršenju općih i staleških dužnosti.

Svak ko je navršio četrnaestu godinu života može se upisati u Treći Red (prema Reg. pogl. I. §. I.) Svaki pak svećenik nemože upisivati članove nego samo onaj, koji je dobio ovu vlast od starešine reda Sv. Frane, i to bilo od onih, koji se kod nas obično zovu franjevci, ili od konventualaca — minorita, ili od kapucina ili od redovnika trećoredaca (Pijo X. list apostolski „Tertium Franciscalum Ordinem“ od 8. IX. 1912.).

Kad se radi o upravi Kongregacije trećoredaca ili trećoredkinja, upravitelja iste mora imenovati koji starešina reda Sv. Frane, i to dozvolom dijecezanskog biskupa, ako sami upravitelj ne pripada istom redu. (Pijo X. kao gori.)

Za osnivanje nove Kongregacije Trećeg Reda potrebno je imati pismenu dozvolu dijecezanskog bi-

skupa. Kad je postignuta ova dozvola onda franjevački starešina može slobodno osnovati novu Kongregaciju (Sv. Kongr. Indul. 31. januara 1893. br. II., Can. 686 §. 3. i Can. 703. §. 2.) Ove kongregacije mogu se utemeljiti koli u Franjevačkim toli u drugim crkvama, osobito župskim, (Pijo X. kao gori.) Dapače mogu, u isto doba, postojati razne kongregacije Trećeg Reda u istom mjestu, jer Treći Red nije kao koja bratovština, da može biti (prema Kan. 711. §. 1), pod istim naslovom, samo jedna u istom mjestu.

Potpisani stavlja na srce dušobrižnicim onih župa, gdje nije još osnovana Kongregacija Trećeg Franjevačkog Reda, da se obrate starešinstvu Reda, te zamole, pismenom dozvolom dijecezanskog biskupa, utemeljenje nove Kongregacije. Onim mirskim svećenicim, koje bude starešinstvo reda, dozvolom biskupa, imenovalo upraviteljima već postojeće ili novo osnovane Kongregacije, preporučuje se, da se revno zauzmu za Treći Red, upisivajući nove članove za novicijāt i profesiju (Kan. 894. §. 2.) te savjesno vode Kongregaciju, tačno drže mjesečne konferencije i nastoje, da im starešinstvo reda Sv. Frane pošlje, barem jednom na godinu, vizitatora, koji će pregledati Kongregaciju, da li se u njoj vrše pravila Trećeg Reda.

Bilo bi poželjno, da duhovnici naših sjemeništa i profesori pastoralke, od vremena do vremena, drže starijim sjemeništarcim, navlastito bogoslovcima, predavanja o načinu kako se mora voditi Treći Red i o njegovu duhu, te tako oduševu mlade levite za ovu instituciju, koju će oni, kad postanu dušobrižnici, uvesti u župama te istu i voditi.

Treba istaknuti, da Treći Red nije obično pobožno udruženje vjernika ili bratovština. To je pravi Red (Kan. 702. §. 2.) te ima prednost, n. pr. pri obhodima, nad svim nadbratovštinam, bratovštinam, i drugim pobožnim udruženjima. (Kan. 701. §. 1.) Ovu prednost on, po pravu, uživa kad se trećoreci ili trećoredkinje nalaze skupa ili kolegijalno pod svojim križem ili zastavom, u svom odjelu ili znakom (Kan. 701. §. 3.) Članovi Kongregacije Trećeg Reda mogu nositi, kod svetih obreda, posebnu odjeću, ako im to dozvoli dijecezanski biskup (Kan. 701. §. 3.)

Molimo Boga, časna braćo svećenici i mili vjernici, da On blagoslovi ovo naše nastojanje, te, prigodom sedamstogodišnjice smrti serafinskog Sv. Oca Frane, kod nas oživi te se proširi Treći Red, koji će, za stalno, donijeti ploda i doprinijeti kršćanskom preporodu u našem narodu.

Br. 921. i 1039/A.A.

Dvjestogodišnjica kanonizacije sv. ALOIZIJA i sv. STANISLAVA.

Na Silvestrovo god. 1726. Papa Benedikt XIII. proglasio je svecima sv. ALOIZIJA GONZAGU i sv. STANISLAVA KOSTKU i stavio ih je za uzore i zaštitnike mladeži, a osobito učećoj mladeži. Dneva 31. decembra ove godine navršuje se dakle 200 godišnjica ovog svetog dogagajaja.

Ove drage svece Katolički svijet je i mnogo prije štovao, ali tek nakon kanonizacije rasvijetlili su oni kršćanskoj mladeži u potpunom sjaju kao uzori i zagovornici.

Kako sv. crkva rado upotrebljava svaku prigodu, da ljudsku slabost, a napose mladenačku nestalnost, podupre vrhunaravnim motivim u težnji za oplemenjenjem, ustanovio se je i za ovu proslavu u Rimu centralni odbor, pod predsjedništvom. U Kard. B. Pompili, općeg vikara u Rimu Nj. Sv. Pape Pija XI., koji svojim pismom, upravljanim, dneva 1. novembra 1925., svim biskupim katoličkog svijeta, pozivlje, da oni nastoje, svim silama, da ova proslava bude na što veću duhovnu korist naše omladine.

Mp. O. Provincijal D. I. upravio je takogjer, dneva 10. januara 1926. shodno pismo biskupima naše države te naveo glavne tačke programa, po kojem bi se, prama mjesnim okolnostima, mogla izvesti kod nas ova proslava.

Potpisani, komu je, kao što i mora da bude, na srcu duhovni napredak mile mladeži, koja je uzdanica sv. crkve i otažbine, sazvaio je, dneva 17. ožujka t. g. posebnu sjednicu, da se dogovori s predstavnikom preč. kaptola, gradskim župnicim i katehetama osnovnih i srednjih škola, kako bi se moglo kod nas proslaviti ovu lijepu dvjestogodišnjicu. U glavnim potezima uglavljen je način proslave za grad Šibenik.

Potiče se sve dušobrižnike, vjeroučitelje u šibenskoj biskupiji i apost. administraciji, da, u koliko je moguće, proslave ovaj rijetki god, koji će donijeti, bez sumnje, duhovne koristi našoj mladeži.

Glavne točke za ovu proslavu mogle bi biti sljedeće, ili sve, ili neke, prama mjesnim prilikama:

I. Širenje tiskanica: 1.) Životopisa Sv. Aloizija (napisao blagopokojni biskup Lang); 2.) Životopisa Sv. Stanislava (napisao Dr. Janko Oberški, kateheta, predsjednik katehetskog društva u Zagrebu). 3.) Manjeg djelca svetima u čast pod naslovom „Dva Kristova viteza“: 4.) Sličice, dopisnice, medaljice. Za sve ove stvari treba se obratiti Upravi „Glasnika Srca Isusova“ Zagreb, Palmotićeva ul. 31.

II. Crkvene Svečanosti: 1.) Šestnedjeljna pobožnost u čast Sv. Aloizija; 2.) Proslava obiju svetkovina na 21. lipnja (Sv. Aloizija) i 13. studenog (ili u bližnju nedjelju) Sv. Stanislava, s trodnevnicom, prije svetkovina, koju će obaviti mladež, u broju koliko bude moguće; 3.) Zajednička sv. Pričest, nakanom: Za obnovu vjerskog duha u mladeži; 4.) Svečana procesija, (ako se može obaviti) i posveta sve mladeži Presv. Srcu Isusovu po sv. Aloiziju i sv. Stanislavu.

III. Izvaredne priredbe: 1.) Akademije prigodom ovih svetaca 21. VI. i 13. XI. (ili u drugo shodno vrijeme pjesmom, govovima, prikazivanjem) n. pr. „Aloizije se odriče kneževine“ a o sv. Stanislavu: „Dva brata - dva svijeta - prizor prije bijega Sv. Stanka iz Beča“; 2.) Predavanje sa slikama iz života obaju Svetaca; 3.) Natječaji za nagrade - najbolje pjesme, slike, stavke; 4.) Svečano izdanje gjačkih listova; 5.) Nabaavljanje slika i kipova Svetaca.

IV.) Albumi potpisima katoličke mladeži, koji

bi o Božiću odnijeli neki gjaci, kao odaslanici svih naših pokrajina na grob Svetih u Rimu (u crkvi sv. Ignacija je grob Sv. Alojzija a u crkvi Sv. Andrije na Kvirinalu je grob Sv. Stanislava). Arke za Album za 200 potpisa dobivaju samo vjeroučitelji sporazumno sa aloizijskim odborom (Uredništvo „Glasnika Srca Isusova“).

Župnici i katehete nastojat će, da u ovim svečanostim postupaju sporazumno s učiteljima i učiteljicam, a navlastito s upraviteljima i nadučiteljima dotičnih škola.

Br. 926. i 1049/A.A.

Šestnaestogodišnjica Našašća Sv. Križa

Opet jedna znamenita stoljetnica! Na Veliki Petak (2. travnja t. g.) Sv. O. Papa Pijo XI. upravio je Apostolsko Pismo „Regiae Jesu Christi dignitati“ U. Kard. V. Van Rossum, prefektu Sv. Kongregacije „De propaganda fide“ i naslovniku rimske bazilike Sv. Križa.

Sv. Otac podvlači, kako je baš providencijalno, da, odma nakon ustanovljenja posebnog blagdana G. N. Isusa Krista Kralja, dolazi na red proslava šestnaestogodišnjice dogagjaja, kad je Sv. Jelena, majka Cara Konstantina, otkrila, na Kalvariju, SVETI KRIŽ. Jedan dio ovog pobožna carica donijela je u Rim i postavila ga u crkvi, koju je njezin sin Konstantin sagradio u samoj carskoj Sesorijanskoj palači u Rimu. Križ dakle, koji su do one dobe carevi rimski proganjali, slavni car Konstantin, velikim poštovanjem i čašću, sahrani u glavnom gradu rimskog imperija, kao znak Isusova Kraljevstva i vlasti. Od te sretne date počeo se je slaviti, na svečani način, u istoj Bazilici, blagdan Sv. Križa. Iz Rima ova svečanost bi proširena po cijelom kršćanskom svijetu.

Obistiniše se dakle potpunoma riječi Sv. Ambroza, koji kaže, da je na Križu, pravom, dao napisati Pilat „Isus Nazaranin Kralj Židovski“ jer „Gospod kraljuje sa drva Križa“.

Isus naime je Kralj ne samo kao Sin Božji - Bog Čovjek, nego i kao Otkupitelj ljudskog roda, kako je napisano u II. psalmu „Dat ću tebi narode u baštinu tvoju.“ Buduć je pak Sv. Križ ne samo sredstvo otkupljenja dali i prijestolje Kralja mira, koji otkupi svijet krvlju svog svetog Križa, nemože se očekivati od druge strane mir Kristov već jedino u Kristovu Kraljevstvu. „Pax Christi in regno Christi“.

Iza ovih misli Sv. Otac slavi Sv. Križ riječima sv. crkvenih otaca, navlastito onim Sv. Efrema. Nadodaje pak, da je Sv. Križ ne samo sredstvo otkupljenja i prijestolje Otkupitelja već i znak propovjedanja i širenja Kristova Kraljevstva. Križem u ruci, u srcu i ustima, apostoli, mučenici, svećenici Isusovi spasavaju duše, trpe i umiru za Isusovu vjeru. Po Križu, a osobito po moćima ovoga, Bog je, u svako doba, pravio velikih čudesa.

Dostojno je dakle, da se ove godine, izvarednim

načinom, prslavi šestnaestogodišnjica Našašća Sv. Križa.

Ovom prigodom Sv. Otac udjeljuje svim onim, koji se ispovjede i pričeste te pohode pet puta (i u jedan dan) rimsku baziliku Sv. Križa te se pomole na odluku Sv. Oca Pape, potpuno oprostjenje. Oni, koji borave izvan Rima, dakle po cijelom katoličkom svijetu, mogu dobiti jubilejski oprost, ako, naravno ispovjedivši se i primivši sv. pričest, pohode pet puta (i u jedan dan) koju mu drago crkvu, ili bogomolju posvećenu Sv. Križu, pomolivši se po namjeni Sv. Oca Pape.

Ovi pohodi crkve ili bogomoije Sv. Križa vrijede mješte pohoda crkava, koje je odredio biskup za jubilej. Ako vjernici ponove ove pohode mogu dobiti i drugi jubilejski oprost, ali samo za duše čistilišta. Takve povlastive vrijede od 30. aprila do 31. decembra 1926.

Sv. Otac goji najljepšu nadu, da će vjernici sve većma ljubiti i poštivati Sv. Križ Isusov te ga nositi za njim. Tako će Križ biti svima sredstvo spasenja i kao most u vječni život.

Odazivljući se želji sv. Oca Pape potpisani pozivlje dušobrižnike i upravitelje onih crkava, koje su posvećene Sv. Križu, da tekom ove godine, kad im se čini podesnije, proslave na što svečaniji način, ovu stoljetnicu, čija će proslava, za stalno, Božjom pomoću, donijeti obilna ploda.

Br. 927. i 1050/A.A.

PAPINA ENCIKLIKA O MISIJAMA.

Od velike je važnosti za raširenje Kraljevstva Kristova na zemlji enciklika „Rerum Ecclesiae gestarum“, koju je, dneva 28. veljače t. g. Sv. Otac Papa upravio svim biskupim katoličkog svijeta. Evo njene glavne misli:

Isus je rekao svojoj crkvi: „Pogijte, pripovjedajte svim narodima“. Ona je, svijesna povjerene joj misije, odmah s početka svog opstanka, vršila ovu svetu dužnost ustrajno i bez straha pripovjedajući kraljevstvo Božje, i tako obraćala k pravoj vjeri narode, koji su do tada sjedili u tminama smrti, a pri tomu se nije bojala nikakvih poteškoća ni progonstva.

Rimski Pape, kao namjesnici Isusovi na zemlji — što Sv. Otac podvlači u ovoj enciklici — smatrali su, da je njihova osobita dužnost ne samo čuvati svoje stado već i pomnožavati ga, tim što su uvijek nastojali, da se obrate oni, koji su daleko od luke spasa. Vodjeni od ove uzvišene misli Pape su uvijek šiljali na sve strane svijeta misijonere. Čim bi se pak otkrila koja nepoznata zemlja odmah misijoneri upućivali su se u one krajeve da ponesu luč kršćanske vjere. Mnogi se od katoličkih misijonera, ili radi kreplosna života ili pretrpljena mučeništva, časte danas megu svetima katoličke crkve.

osim druge pianite, jer je cijela materija već blagoslovljena.

Dok je imao da reče u nedjelju sv. trisu, za koju se je narod već skupio, a nije bilo blagoslovljene košulje ni čistog purifikatora, u nevolji, služi se neblagoslovljenom košuljom a iz džepa izvadi svoj čisti rubac.

Pita se:

1. Kakvi su danas propisi kanonički i liturgički glede crkvenog ruha?

2. Što se ima suditi o Don Iljinom postupanju?

Br. 944 i 1064/A.A.

Iz Konferencije Dalmatinskog Episkopata.

Ordinariji biskupija dalmatinske crkvene provincije: biskup dubrovački u zastupstvu također biskupa kotorskoga, biskup splitski i makarski, biskup šibenički i ujedno apostolski upravitelj jugosl. dijela zadarske nadbiskupije, te kapit. vikar hvarski i pomoćni biskup dubrovački, sakupljeni u Splitu (24-27 ožujka) povodom blagoslova i polaganja temeljnog kamena za novu zgradu pokrajinskog bogosl. sjemeništa, (25 ožujka) pod predsjedanjem biskupa dubrovačkoga kao seniora, razgovarali su također i vijećali o aktualnim potrebama i pitanjima svojih svećenika i dijeceza.

Medju ostalim brzojavno su odmah kod Ministarstva urgirali, da se već jednom i dušobrižnicima manjih župa doznači doplatak; a pošto su međutim saznali, da je riješenje o tom već i uslijedilo, zanimali su pismeno i Ministarstvo Vjera i nadležne Velike Župane, da bi što prije, do Uskrsa, taj doplatak faktično i primili.

Odbijaju od sebe i od svoga svećenstva zlobne klevete, koje se često čuju i čitaju i kod nas, kao da katolički svećenici ne bi bili nacionalni i ne bi radili patrijotički, za narodnu stvar, jer da kat. crkva, katolicizam, koji je internacijonalna ustanova, tobože isključuje i protivi se radu za vlastiti narod. Istina, po volji G. N. Isukrsta, crkva od njega ustanovljena mora da bude internacijonalna ili bolje nadnacijonalna, pošto je određena za sve narode iz svih krajeva svijeta i za sva vremena; ali ta nadnacijonalnost ne isključuje ljubavi i požrtvovnog rada za svoj narod, pa s toga ih Crkva pozivom na prirodni zakon i na riječi i primjer Isukrstov naredjuje svojim članovima. A povijest svih katoličkih naroda od najdavnijih vremena do danas najboljim je dokazom, da su katolici bili uvijek najodaniji sinovi narodu svome. Tako je bilo, a i sada je, i u nas. Katolički svećenici u Dalmaciji prošlosti se

u tom pogledu mogu samo ponositi a sadašnjosti se ne trebaju stiditi, jer su uvijek bili u prvim redovima i nesebično radili za narodne ideale. S toga su dijecezanski Ordinariji uvjereni, da bi bilo suvišno preporučivati svojim svećenicima, da i u buduće prije svega budu i ostanu vjerni dužnostima svoga zvanja, ne predajući ni pred kakvim kušnjama ni protivnostima, a u javnom radu da osjećaju, djeluju i služe ne ličnim nego zajedničkim interesima naroda i mlade naše države, ponosni uvijek i odani tradicijama svojih predja, za koje su se i dosle žrtvovali i stradali.

Zadnjih mjeseci mnogo se i govorilo i pisalo o nekom religioznom pokretu u našim dijecezama. U pogledu svih ovih vijesti konstatujemo, da se ne radi o pokretu iz religioznih motiva, nego iz niske sebičnosti ili iz bezrazložnog inada. — Momentano nezadovoljstvo ili nesuglasje nekih više manje slabih vjernika sa svojim dušobrižnikom, ili otpor redovito neopravdan protiv naredjenja crkvenih starješina, ili trzavice medju pojedinim župljanima i crkvenim upravama u nekim mjestima izazvane pitanjem ili redovine ili t. zv. agrarne reforme — izrabljuju neki politički spekulanti, obećavajući pri tom raznih materijalnih koristi ili drugih pogodnosti, namjerom da pribave pristaša svojoj stranci, koja po svojem programu za stalno ne odobrava ovakve nedične rabote. A u svrhu prozelitizma nijesu se žicali ni krilatice »Za Kraljevu vjeru«, što je po našem dubokom uvjerenju najveća uvreda Nj. Veličanstvu našem viteškom Kralju, koji nipošto ne će, da se državljani vrijegaju u njihovim vjerskim osjećajima.

Dijecezanski Ordinariji žale tu nedostojnu agitaciju, koju će sigurno osuditi i svaki razboriti patrijot, jer ona bez dvojbe ne će ništa doprinijeti učvršćenju ni državnoga ni narodnoga jedinstva, već je naprotiv kadra da izazove vjersku borbu; te mjesto da ublaži raspirit će plemensku mržnju na štetu općeg mira, toli potrebitog za narodno blagostanje.

Sa zadovoljstvom uzelo se na znanje izvještaje o radu nekih »Sveć. Uzajamnosti« te se istima preporuča, da i nadalje ostanu uvijek u skladu s općim crkvenim zakonima i s posebnim dijecezanskim propisima, jer će samo tada pomoći svojim članovima u njihovim moralnim i materijalnim potrebama, a željeti je, da se »Uzajamnosti« u tom duhu i smjeru, gdje ih još ne ima, ustanove i organiziraju. — Biskupi s veseljem pozdravljaju namisao »Svećeničke Marijine Kongregacije« u Splitu, da se u aprilu o. g. održi u ovom gradu **Pastoralna Konferencija za kat. svećenstvo iz Dalmacije i odobravaju predloženi program.**

NAREDBE I OGLASI SVJETOVNIH VLASTI

MINISTARSTVO VERA KRALJEVINE S. H. S. KATOLIČKO ODELENJE V. K.

Br. 405 22 februara 1926. god. u Beogradu.

Predmet: Matičnih izvoda
izdavanje, naplata takse.

Prečasnom Biskupskom Ordinarijatu
Šibenik.

Ministarstvo Finansija, Generalna Direkcija Posrednih Poreza, Takseno Odelenje, dostavilo je pod Br. 88.528 od 24 decembra 1925 od Ministarstva Vera sledeće:

»Generalnoj Direkciji Posrednih Poreza često dolaze do ruku izvodi iz knjiga rođenih, na kojima nije naplaćena taksa po zakonu, o taksama, no sveštenici stavljaju pri vrhu izvode, na mestu za taksu, napomenu, da je izvod izdat bez takse na osnovu člana 128 Zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda, jer molilac podnosi izvod uz molbu za traženje državne službe.

Kako je ovakav postupak crkvenih vlasti nepravilan jer se čl. 128 pom. činov. zakona ne može za ovakve slučajeve odnositi, to je Generalnoj Direkciji Posrednih Poreza čast zamoliti Ministarstvo Vera, da izda naređenje svima svojim područnim vlastima: da u ovakvim slučajevima naplaćuju taksu za izvode, jer će se u protivnom slučaju odgovorna lica kazniti, po zakonu o taksama.«

Katoličko Odelenje Ministarstva Vera ima čast dostaviti prednje prečasnom Naslovu, s molbom na znanje i saopštenje područnom sveštenstvu.

Po ovlašćenju Ministra Vera

Načelnik:

Lanović, v. r.

MINISTARSTVO VERA KRALJEVINE S. H. S. KATOLIČKO ODELENJE V. K.

Br. 1379 17 marta 1926 god. Beograd.

Predmet: Dodaci na skupoću katoličkom
sveštenstvu na župama ispod 200 domova.

Gospodinu Velikom Županu Splitske Oblasti
u Splitu

Gospodin Ministar Vera doneo je danas pod gornjim brojem sledeće rešenje:

Rešenjem Ministarskog Saveta od 13 marta 1926 godine. D. R. Br. 154.024/25, donesenim sporazumno sa Finasijskim Odborom Narodne Skupštine, izmjenjen je član 4 Uredbe od 28 jula 1925 god. D. R. Br. 88.900 o dodacima na skupoću sveštenstvu svih Ustavom usvojenih konfesija (objavljene u službenim Novinama Broj 178 od 7 augusta 1925 god.), pa glasi sada ovako:

»Lični i porodični dodaci pridajuju u načelu samo onim sveštenicima, koji služe u propisno sistemizovanim parohijama, župama, džematima, odnosno rabinatima od najmanje 200 domova.

Odluku o formiranju muslimanskih džemata donosi Ministar Vera po sasiušanju nadležnog muftije.

Ali, gde naročite potrebe duhovne pastve traže osnivanje i opstanak manjih verskih opština, može Ministar Vera izuzetno odobravati dodatke na skupoću sveštenstvu svih konfesija i sa manjim brojem domova.

Ova izmena važi od 1. oktobra 1925 godine.«

Uverivši se megjutim, da je za uspešnu duhovnu pastvu neophodno potrebno, da i dalje ostanu sve postojeće rimokatoličke, grkokatoličke i starokatoličke župe sa ispod 200 župljanskih domova, rešavam na osnovu toga ovlašćenja, da se svim sveštenicima, koji opslužuju takove župe, u čitavoj zemlji počam od 1 oktobra 1925 god. doznače i isplaćuju pripadajući im dodaci na skupoću, ukoliko, dakako, inače ispunjuju uslove citovane Uredbe o svešt. ničkim dodacima.

Izveštavate se o ovome radi znanja i hitne dalje nadležnosti u smislu ovdašnjeg ovlašćenja od 22 oktobra 1925 god. V. K. broj 4744 uz dostavu predloženih prijava za prijem dodatka na skupoću katoličkog sveštenstva tamošnjega područja na župama sa ispod 200 župljanskih domova.

O izvršenoj doznavi dodataka izvolit će te neodložno izvestiti Katoličko Odelenje Ministarstva Vera.

Po ovlašćenju Ministra Vera

Načelnik: Lanović, v. r.

IMENOVANJA.

Državno Tajništvo Nj. Svetosti Pape Pija XI., pismom 22. ožujka t. g. br. 404., saopćilo je ovom Ordinarijatu, da je Sv. Otac imenovao Mgr. Kan. VINKA KARADJOLU, svojim Kućnim Prelatom (Antistes Urbanus). Presv. Biskup u vanrednoj kaptolskoj sjednici predao je Mgr. Karadjoli papinski Breve imenovanja, poprativši čestitkama na zasluženom visokom crkvenom odlikovanju.

Odlukom Sv. Kongregacije Konsistorijalne, od 26. februara 1926. br. 117/26. Mgr. VICE MIOSSEVICH arcigjakon kaptola u Zadru, bio je imenovan prevre-

menim Apostolskim Administratorom talijanskog dijela zadarske nadbiskupije i otoka Cresā, Lošinja i Lastova. Ovo je imenovanje službeno saopćio Mgr. Miossevich, dneva 4. marča t. g. pod br. 171. Presv. Biskupu kao apostolskom administratoru jugoslavenskog dijela nadbiskupije zadarske.

Presv. Biskup je imenovao: Veleč. Don ANTU PEROŠA, dušobrižnika Banja, eskurentom **Kukljice**, namjesto don Marka Cvitanovića.

Pošt. Fra ALBERTA ŽAGARA župskim vikarom u **Prvić - Luci**, namjesto dosadašnjeg fra Kuzme Šimunovića.

DIJECEZANSKA KRONIKA.

Konferencije dalmatinskih biskupa održale su se u Splitu 24. - 27. ožujka, kojima je prisustvovao i presv. biskup. Iz konferencije izdan je komunique svećenstvu i katoličkoj javnosti, koji se donša u ovom broju lista.

Mrtvački pontifikal obavio je presv. Biskup u katedralci dneva 20. ožujka namjesto na t. z. lazarov petak.

Blagoslov temeljnog kamena centralnog bogoslovnog sjemeništa u Splitu obavio je, na Blagovijest, senior dalmatinskih biskupa, Presv. Dr. Josip Marčelić, dubrovački biskup, bivši profesor i rektor bogoslovnog sjemeništa, u prisustvu svih prepoštovanih Ordinarija Dalmacije, ili njihovih zastupnika, predstavnika kaptola, klera i svih vlasti. Iz šibenske biskupije prisustvovao je presv. Biskup i bivši profesor i rektor bogoslovnog sjemeništa Mgr. Nikola Tabulov - Truta, prepozit i protonotar apost. kao zastupnik stolnog kaptola i šibenskog biskupskog gjačkog sjemeništa.

Četerdesetsatno klanjanje Presvetom Sakramentu obavilo se je u bazilici, dneva 24.-27. III, i ove godine najsvečanije. Katedrala je sve one dane bila prepuna klanjalaca osobito na večernjem blagoslovu i propovjedi. „Cecilijanski Zbor“ izveo je četveroglasnj „Pomiluj mene“ od I. Auera i „Pomiluj mene“ od Basily- a. Krasno je pjevanje učinilo vanredan dojam na slušateljstvo.

Istu su pobožnost obavile i mnoge župe po biskupijama, uz veliko sudjelovanje vjernika.

Obredi Velike Sedmice. Na Cvjetnicu Presv. Biskup je blagoslovio palme, a svečanu misu, uz pontifikalnu asistenciju, pjevao je Mgr. Ivan Mirić, kaptolski dekan. Pri pjevanju „Muke“ kor sjemeništaraca odgovarao je u koralu.

Na Veliki Četvrtak pontificirao je, uz veliku asistenciju, presv. Biskup, koji je obavio posvetu Ulja i pranje nogu trinaestorici sjemeništaraca. Na Veliki Petak takogjer je presv. Biskup funkcionirao pri „Misi Predposvećenih“. Uvečer obavio se je tradicionalni ob-

hod po gradu. Presveti Sakrament je nosio presv. Biskup. Procesiji sudjelovalo je veliko mnoštvo naroda.

Preko „Matutinum tenebrarum“ u katedrali pjevali su responsorije od D. L. Perosia i u falso-bordone sjemeništarci, a „Pomiluj mene“ od Basily- a „Cecilijanski Zbor“.

Na Uskrs presv. Biskup je pontificirao i izrekao homiliju, a iza mise udijelio je papinski blagoslov. „Cecilijanski Zbor“ je pjevao četveroglasnu misu od Gollera. Op. 34.

Na uskrsni ponedjeljak, iza svečane mise, dovršio je korizmno propovjedanje Mgr. Šare te je podijelio blagoslov vjernicim.

Hodošašće u Lurd. Na Uskrs uvečer otputovao je Presv. Biskup, u pratnji Mgr. Mirića, u Ljubljanu, da se pridruži slovenskom hodošašću, koje je predvodio u Lurd Preuzvišeni Dr. Andrija Karlin, lavantinski knez - biskup. Na putu hodočasnici su posjetili grad Tolozu, gdje je, dneva 9 travnja presv. Biskup Mileta u crkvi Sv. Saturnina rekao sv. misu na oltaru, gdje je sahranjeno tijelo Sv. Toma akvinskog. Dneva 10. travnja, sabato in albis, presv. Biskup je namijenio sv. misu u Lurdu za svoj kler, sjemenište i vjernike, a u istu svrhu je aplicirao misu, dneva 25. travnja nad grobom Sv. Ante u Padovi. U svoju residenciju sretno se je povratio presv. Biskup na 28 travnja.

Na obljetnicu smrti pok. biskupa Dr. Zannoni-a, dneva 26. IV. bile su u katedralci svečane zadušnice.

Aniversarij posvećenja katedrale, kao solemnitas externa, obavio se je četvrte nedjelje po Uskrsu. Tog je dana u bazilici bio pontifikal.

„Unio Cleri Missionaria“ Upisali su se kao članovi u ovo društvo Preč. Don Vicko Škarpa, Din. 15 Preč. Kan. Don Murko Čorić, Din. 30 (a za DŠV din. 20) Preč. Mons. Don Ante Šare, Din. 15 = O. fr. Pavao Silov, Din. 15, O. fr. Albert Bukić, Din. 15, VIč. Don Jerko Jurin, Din. 15, VIč. Don Andrija Raspović, Din. 20 (a za DŠV din. 20) = VIč. Don Neko Rodin, Din. 15, VIč. Don Ante Radić, Din. 15.

U Zagrebu se je ustanovio (Kaptol. br. 29) „Centralni odbor za Euharistički kongres u Chicagu“

NEKROLOGIJ.

Don Ante Vidučić, umirovljeni župnik, preminuo je, utješeni sv. tajnama vjere, dneva 9. travnja u rodnom mu mjestu Dragovam. Pokojnik se je rodio dneva 24. maja 1850. a zaređen je svećenikom 8. decembra 1872. Dušobrižnikovao je u Malom lžu, Solinam i Božavi. Od više je godiua bolovao, a bio je umirovljen još god. 1892. U zadnje doba bio je izgubio potpuno vid tako da već od natrag tri godine nije mogao misiti.

Braća svećenici nek ga se sjetite u svojim molitvama. Počivao u miru!

KNJIŽEVNOST I UMJETNOST.

Manete in dilectione mea = Mladim svećenicima, da postanu Apostoli po srcu Isusovu = Treće izdanje = Padova, Libreria Gregoriana editrice, 1925 = Lire 2 = Iz samog naslova očevidna je korist ove knjižice za svećenstvo.

Dr. Ivan Šarić Nadbiskup = **Za katoličku akciju** = Kaptol Vrhbosanski, Krekova 5, Sarajevo = Str. 32. Din. 3 = Svim župnicima toplo preporučujemo, da se oduševite za katoličku akciju, koja, prama riječima sv. Oca Pape Pija XI, mora da bude dio du-

šobrižničke službe svakog biskupa i svakog dušobrižnika.

Kršćanska Charitas. Napisao Antun Mrkur, župnik. Naručuje se kod »Naše Sloge« Ljubljana, Poljanski nasip, 10, ali i putem knjižara. Cijena Din. 21. Vrlo lijepa i praktična knjiga, potrebna svakomu, koji hoće da nešto poradi i dobro, na karitativnom polju djelu eminentno katoličke crkve. Pisac tumači pojam Kršč. »Charitas«, a onda iznosi povijest karit. djelovanja crkve, životopise najvećih radnika na karit. polju. Prikazuje uzroke i lijekove za nevolje svakojake, koje vladaju u svijetu i na koncu dodaje pravila za karit. organizaciju. Knjiga se preporučuje sama po sebi svakom katoliku, napose katol. organizacijama.

Katolici i novi plesovi izrađeno prema francuskom = Sarajevo 1926. Izdanje Kaptola Vrhbosanskog, tiskara »Bosanske Pošte« u Sarajevu = Brošura od 40 str. Sadržaj: Općenita načela o plesu; ples i čudoređe; moderni plesovi; borimo se protiv zlim modernim plesovima.

ZA PROSLAVU Sv. ALOJZIJA I STANKA.

može se dobiti kod Uprave Glasnika S. I. Zagreb, Palmotić. 31

Život sv. Alojzija na blizu 400 str. sa 7 slika. Priredio ga nekad naš biskup Lang. Iza životopisa, ima 6-nedjeljna pobožnost te molitve i pjesme sv. Alojziju. Stoji Din. 20.—

Život sv. Stanislava na 294 str. sa 3 vrlo lijepe slike i molitvama sv. Stanku. Napisao Dr. Janko Oberški. Stoji Din. 15. — Platnom uvezan D. 22.—

Dva Kristova viteza. To su posve kratki životopisi sv. Alojzija i Stanka, ali životopisi moderno pisani za naobraženiju mladež. Oba upravo rasplamćuju oduševljenje za mile svece i — što je glavno — za Isusa. Imadu više slika. Knjižica stoji samo Din. 5.—

Sličice sv. Alojzija u 4 boje s molitvom njemu u čast. Komad po 1 dinar; 100 kom. Din. 80.—

Dopisnice sa slikom sv. Alojzija — razne vrsti. — Komad po 1 dinar; 100 kom. Din. 80.—

Arci za Album hrv. mladeži na grob sv. Alojzija svaki za 200 potpisa. Dobivaju ih samo vjeroučitelji po dogovoru s alojzijanskim odborom. Pisati slobodno na **Uredništvo Glasnika.**

Medaljice sv. Alojzija, veće slike i kipove šalje i nabavlja G. R. Devide u Zagrebu I. Bakačeva ul. 5.

Synopsis „Conferentiarum“ Aloisianarum ad usum sacerdotum qui juvenes natu majores ad commemorationem aloisianam fructuose celebrandum praeparare student. Edita a coetu romano pro centenaria Commemoratione Canonizationis S. Aloisii Gonzagae die 31 decembris 1926 = Comitato Aloisiano = via del Seminario 120, Roma (19) = 1925.

Veliko hodočašće u Lurd.

U mjesecu augustu ove godine sprema se iz Zagreba veliko hodočašće u Lurd. U mirno doba polazili su Hrvati više puta u Lurd, da pohode ovo glasovito

svetište Majke Božje, gdje je ona na osobiti način pokazala, da je majka naša puna ljubavi za sve potrebe naše i duševne i tjelesne. Ono je što bilo nemoguće kroz tolike ratne i poratne godine, učiniti ćemo ljetos. Uz mnoštvo ostalih poklonika Blaženoj Djevici Mariji iz svijui naroda pohrlit ćemo i mi, da se u ovoj oprosnoj godini poklonimo Blaženoj Gospi na onom mjestu, na kojem je sama kazala Blaženoj Bernardici: „Hoću da mi ovamo dolazi mnoštvo svijeta“.

Ovo lurdsko hodočašće, koje će biti pod vodstvom jednog našeg biskupa, krenut će iz Zagreba dne 9 kolovoza na večer, a vraća se kući dne 21 kolovoza. Putuje se iz Zagreba prema Rijeci. Na putu u Lurd pregledava se Genova (jedan dan i jednu noć), Nica (pol dana), Marsilja (jedan dan i jednu noć). U Lurdu se ostaje četiri dana. Na povratku iz Lurda staje se u Turinu (jedan dan i jednu noć), Milanu (jedan dan i jednu noć), Padovi (jednu noć i pol dana) i Veneciji (pol dana).

Cijene su ove: Za III razred 3600 Din., za II razred 4800 Din., a za I razred 6500 Din. U ovoj je cijeni uključena željeznica od Zagreba do Lurda i natrag, zatim hrana kroz sve dane putovanja, te spavanje u hotelima u Lurdu i u svim onim mjestima, gdje se ostaje kroz noć. U spomenutoj cijeni uključena je također vožnja s automobilima, fijakerima, tranvajima, ulaznice za izložbe, itd. u svim mjestima, gdje se hodočašće zadržaje. Hodočasnici dakle nemaju od Zagreba do Lurda i od Lurda do Zagreba nikakvih drugih troškova, nego jedino ako si koji hoće da kapi kakvu uspomenu.

Svaki onaj, koji želi da se priključi ovom hodočašću, treba već sada da se prijavi, jer je radi organizacije hodočašća potrebno da se čim prije znade tačni broj hodočasnika.

Sa prijavom treba da se položi kapara od 1000 Din. Prijave se primaju do 1 lipnja ove godine. Onaj, koji bi uplatio svotu za putovanje, a kasnije bi odustao, gubi 10% u ime manipulativnih troškova.

Kaparu i ostali novac za hodočašće prima i upute daje:

Odbor za lurdsko hodočašće.
Zagreb, Kaptol 29.

Pogodnost oprosta poštarske takse.

Upozoruje se p. n. dušobrižnike na pogodnost, na koju imaju pravo župski uredi kad dostavljaju, službeno, ovom Ordinarijatu, poštarskom naputnicom, novac. Poštarski uredi ne naplaćuju propisanu taksu ako isti župski uredi postave na naputnicu, u prostoru, gdje je naznačeno „naplaćena taksa u gotovu“, uredovni broj i pečat žup. ureda. Preporuča se takogjer, da se ovo postavi i na kupon.

Biskupska Kancelarija

Odgovorni urednik i izdavatelj: **Kan. D. RUDOLF PIAN**
vlasništvo: **Šibenska Biskupska Kurlja**

Odlikov. Graf. Zav. Tisk. E. Vitallani i Sin - Šibenik